

ULUSLARARASI
KADIN VE HUKUK SEMPOZYUMU

TÜRKİYE
BAROLAR BİRLİĞİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

KADIN VE HUKUK

KADINA KARŞI ŞİDDETTE ARABULUCULUK KURUMUNA İLİŞKİN BAZI DEĞERLENDİRMELER

Yrd. Doç. Dr. Levent Börü [□]

Hukuk Uyuşmazlıklarına İlişkin Arabuluculuk Kanunu m. 2/2'de aile içi şiddet iddiasını içeren uyuşmazlıkların arabuluculuğa elverişli olmadığı özel olarak hükme bağlanmıştır. Dolayısıyla, kadının aile içi bir şiddete maruz kalması durumunda arabuluculuk kurumuna başvurulamayacaktır. Ancak, aile içi şiddet ve kadına karşı şiddet kavramlarının birbirinden ayırt edilmesi gerekir. Nitekim Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nde bu iki kavram birbirinden ayırt edilmiştir ve Sözleşmenin 3. maddesinde her iki kavramda şu şekilde tanımlanmıştır: “Kadına karşı şiddetten”, kadınlara karşı bir insan hakları ihlali ve ayrımcılık anlaşılacak ve bu terim, ister kamu ister özel yaşamda meydana gelsinler, söz konusu eylemlerde bulunma tehdidi, zorlama veya özgürlüğün rastgele bir biçimde kısıtlanması da dahil olmak üzere, kadınlara fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik zarar ve acı verilmesi sonucunu doğuracak toplumsal cinsiyete dayalı tüm şiddet eylemleri olarak anlaşılacaktır. ‘Aile içi şiddet’, eylemi gerçekleştiren, mağdurla aynı ikametgahı paylaşmakta olsun veya olmasın veya daha önce paylaşmış olsun veya olmasın, aile içinde veya aile biriminde veya mevcut veya daha önceki eşler veya birlikte yaşayan bireyler arasında meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik şiddet eylemleri olarak anlaşılacaktır.” Yine 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'da da aile içi şiddet (ev içi şiddet) ile kadına karşı şiddet kavramlarının ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Sözleşmenin 48. maddesinde, aile içi şiddet içeren uyuşmazlıklarda zorunlu arabuluculuğu yasaklamıştır. Söz konusu hükmün aksi ile yorumundan, aile içi şiddet iddiasına ilişkin olgularda isteğe bağlı arabuluculuk kurumunu yasaklamamıştır. Bugün doktrinde, kadına karşı şiddetin aile içi şiddet içerisinde yer almaması durumunda, arabuluculuğa elverişli olduğu iddia edilmektedir. Hatta, doktrinde HUAK m.1,2'de'ki aile içi şiddet iddiasını içeren uyuşmazlıkların peşinen arabuluculuğa elverişli sayılmamasının da yerinde bir yaklaşım olmadığı hususu da tartışılmaktadır. Bununla birlikte doktrinin bir kısmı şiddetin her türlü varlığı halinde arabuluculuğun mümkün olmadığı görüşündedirler.

[□] Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Usul-İcra ve İflas Hukuku Anabilim Dalı
(leventboru@hacettepe.edu.tr,leventboru@yahoo.com)